

[illegible]

tammi-kesäkuu 2020

Kasvun ja oppimisen lautakunta 18.8.2020

Sisälllys

	sivu
Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	
Kasvun ja oppimisen palvelualue, johdon katsaus	1
Varhaiskasvatuspalvelut	3
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	9
Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	17
Kasvun ja oppimisen tuen palvelut	22
Talouden toteuma tammi-heinäkuu 2020 ja talousennuste v. 2020	25
Investointiosan seuranta 31.7.2020 ja ennuste v. 2020	26
Mittarit	27

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1. - 30.6.2020

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Kuluvan vuoden toiminnan ja talouden toteutumiseen on vaikuttanut olennaisesti koronaepidemian vuoksi voimassa olevat rajoitustoimet.

Koronaepidemiasta johtuen Valtioneuvosto suositteli, että lasta hoidetaan kotona, jos siihen on mahdollisuus, ja kuntia suositeltiin hyvittämään varhaiskasvatuksen asiakasmaksu perheille lapsen poissaoloajalta. Keskimääräinen osallistumisprosentti päiväkotihoidossa ko. aikana on ollut n. 30 % ja perhepäivähoidossa n. 50 %. Varhaiskasvatuspalveluissa tehtiin ajalle 18.3.-13.5.2020 päätös asiakasmaksujen alentamisesta. Tältä ajalta arvioidaan menetettävän asiakasmaksuja n. 600 000 €. Henkilöstöä siirrettiin ko. ajalta perusterveydenhuoltoon hoito- ym. tehtäviin sekä osa henkilöstöstä lomautettiin.

Valtioneuvoston asetuksen mukaan opetus ja ohjaus järjestettiin poikkeuksellisin opetusjärjestelyin 18.3.2020 lähtien 13.5.2020 saakka. Lähiopetusta tarjottiin kaikille 1-3. lk:n sekä erityisen tuen ja valmistavan opetuksen oppilaille, mutta vahva suositus oli opetukseen osallistuminen etäopetuksen kautta. Lähiopetukseen osallistui 8,8 – 9,4 % ko. luokien oppilaista. Muut oppilaat opiskelivat etäopetuksena, lukion opiskelijat opiskelivat etänä 18.3.2020 lähtien koko loppukevään ajan. Opetus ja ohjaus järjestettiin mahdollisimman laajalti vaihtoehtoisilla tavoilla, muun muassa etäopiskelua, erilaisia digitaalisia oppimisympäristöjä ja -ratkaisuja sekä tarvittaessa itsenäistä opiskelua hyödyntäen. Perusopetus palasi lähiopetukseen 14.5.2020 ja loppulukuvuoden aikana selvitettiin oppilaskohtainen tuen tarve syksyä varten. Nuorisopalvelujen kesäleirit peruuntuivat ja niihin varattu määräraha jäi osittain käyttämättä, vastaavasti päiväleiritoimintaa ja niiden ohjelmatarjontaa sitä vastoin lisättiin.

Opetushenkilöstö ja nuorisotyöntekijät työskentelivät normaalisti etä- ja lähityössä työssä myös poikkeusaikana, mutta kaikille koulunkäynninohjaajille ei ollut työtehtäviä etäopetuksen vuoksi ja heitä siirrettiin perusterveydenhuoltoon hoito- ym. tehtäviin ja osa lomautettiin.

Lähtökohtana syksyllä on, että perus- ja lukio-opetus järjestetään lähiopetuksena. Perusopetuslain määräaikainen pykälämuutos mahdollistaa etäopetuksen perusopetuksessa, mikäli tautitilanne sitä edellyttää. Lukiokoulutuksen osalta koulutuksenjärjestäjän on mahdollista päättää joustavasti opetuksen tarkoituksenmukaisista ja turvallisista toteuttamistavoista ja järjestelyistä. Epidemiatilanne on muuttumassa ja opetuksen ja toiminnan järjestämiseen voi tulla yllättäviä muutoksia lyhyelläkin aikavälillä.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen vuoden 2020 toimintakatteen ennuste on talousarvion mukainen.

Koronapandemiasta johtuen ennustetaan tulojen alittuvan (0,8 M€) ja menojen (1,4 M€) budjetoidusta, toimintakate alittuu poikkeustilanteesta johtuen n. 0,6 M€. Ennusteessa on huomioitu lisäksi 1.8. voimaan tulevien yleiskorotusten vaikutus (n. 0,5 M€) sekä palvelusetelimenojen indeksitarkistus (0,1 M€).

Hanketoiminnan osalta ennustetaan tulojen ja menojen ylittyvän 3 M€, ei vaikutusta toimintakatteeseen. Avustusten ylittymisestä budjetoidusta tehdään perusopetuksen osalta tekninen talousarviomuutos. Varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen myönnetty tasa-arvo ja korona-avustukset (lv. 2020-21 yht. 2 158 500 €) lisäävät olemassa olevia kustannuksia.

Poikkeustilanteen vuoksi toimintatuloissa menetykset ovat iltapäivätoiminnan maksujen osalta n. 0,1 M€, koulujen iltakäytön vuokratuottojen osalta n. 0,1 M€ ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen osalta n. 0,6 M€, yhteensä n. 0,8 M€. Toimintakuluennusteessa on vastaavasti huomioitu mm. henkilöstömenojen alituksena henkilöstön siirtyminen perusterveydenhuoltoon (n. 0,4 M€) sekä lomautukset (n. 0,2 M€), ateriapalvelujen osalta on huomioitu Servican ilmoittamat hyvitykset/lisälasku huhtikuulta (0,16 M€) sekä koulukuljetuskustannusten alittuminen (0,3 M€). Toimintakulut alenivat yhteensä n. 1,4 M€. Syksyn aikana voi tulla vielä huomattavia lisäresurssitarpeita mm. sijaisuuskustannuksista, huomioiden tämän hetken testauskapasiteetti sekä ohjeet jäädä pois päivähoitosta, koulusta, työpaikalta.

Henkilöstömenosäästöjen toteutuminen varsinkin varhaiskasvatuksessa (1,1 M€), jossa 1.8.2020 alkaen poistetaan rajaukset subjektiivisen päivähoito-oikeuden saannista sekä pienennetään ryhmäkokoja yli 3-vuotiaiden osalta, on erittäin haasteellista. Irtisanomiset kohdistuivat perhepäivähoidajiin alueilla, joissa perhepäivähoidon kysyntä on vähentynyt. Määräaikaisen henkilöstön vähentäminen (20 henkilöä) toteutumisen riskinä on, että sopeutus ei toteudu, mikäli lapsimäärä edellyttää määräaikaisen henkilön palkkaamista. Myös perusopetuksessa koulunkäynninohjaajien

vähentäminen on haasteellista, koska vähentämistavoite kaksinkertaistui. Vähentäminen huomioitiin jo talousarvion laadintavaiheessa ja uudelleen henkilöstömenosäästöissä liian suurella vuosipalkalla. Koulunkäynninohjaajat ovat osittain osittain ja heitä ei ole palkattu esim. kesäajalle. Tässä vaiheessa kuitenkin ennustetaan, että henkilöstömenosäästöt toteutuvat.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Lasten, oppilaiden ja nuorten tuen tarve syksyllä 2020 voi edellyttää suunniteltua enemmän resurssointia (tukiopetus, erityisopetus, opinto-ohjaus, koulunkäynnin ohjaus ja nuorisopalveluiden tuki). Tätä varten on saatu varhaiskasvatukseen 328 500 € ja perusopetukseen 1 830 000 € Valtion erityisavustusta koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020-21. Parhailaan on haussa vastaava avustus myös lukiokoulutukseen. Myös nuorisopalveluissa on haussa Etsivän nuorisotyön ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen 12 M€ osana koronatilanteen jälkeistä elvytystä. Opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen voi olla osalle oppilaista haasteellista.

Pandemiatilanne on muuttumassa ja on mahdollista, että syksyn aikana poikkeukselliset opetusjärjestelyt joudutaan ottamaan käyttöön perusopetuksessa ja lukio-opetuksessa.

Hallinnon osalta työnteko sujuu hyvin etätyössä ja suunnitelmat etenevät aikataulujen mukaan. Riski henkilöstön sairastumiseen koronatilanteen vuoksi voi aiheuttaa aikatauluihin viivästymistä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

1) Talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden

- Sopeutustoimet irtisanomisten osalta kohdistuivat prosesseihin, joissa palkkakustannukset ovat kaupungin keskimääräisiä palkkakustannuksia matalammat, joten talouden osalta säästöjen toteutuminen on haasteellista. Eläköitymisten kautta toteutuvat säästötoimet ovat toteutumassa. Määräaikaisen henkilöstön vähentämisen osalta ei pystytä lopullista tilannetta vielä ennustamaan, ennen kuin nähdään syksyn lapsimäärätilanne ja sitä edellyttävä henkilöstömäärätarve huomioiden 1.8. voimaan tuleva lakimuutos, joka pienentää lapsimäärää/työntekijä yli 3-vuotiaiden osalta.
- Epävarmuus ja nopeasti toteutetut ratkaisut ovat vaikuttaneet työhyvinvointiin ja muutokset ovat herättäneet henkilöstössä keskustelua.

2) Kehittämishankkeiden etenemisen vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä

- Hallinnon uudistamishanke "Haltuun" on etenemässä suunnitellusti ja hanke tukee osaltaan kaupungin strategian toteutumista.
- Perusopetuksen, nuorisopalveluiden ja lukiokoulutuksen hankkeet ovat edenneet suunnitellusti valtakunnallisten rajoitusten puitteissa.

3) Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksiköillä (ml. ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)

- Toimintayksiköt ovat noudattaneet kaupungin ohjeita ja sääntöjä sekä lakeja ja asetuksia. Päätöksenteon osalta tämä on näkynyt mm. oikaisuvaatimusten lukumäärissä, jotka ovat pysyneet aiempien vuosien tasolla. Asiakaspalautteisiin ja aloitteisiin on vastattu hyvän hallintotavan määräaikoja noudattaen. Ohjeiden nopea päivittyminen kaupunkitasolla varsinkin koronapandemian aikana on aiheuttanut esimiehille lisätyötä asioiden selvittämisessä.

Varhaiskasvatuspalvelut

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemen katsaus ajalta 1.1. - 30.6.2020

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Varhaiskasvatuspalveluissa tehtiin Suomen hallituksen suosituksen mukaisesti asiakasmaksuhyvityspäätös, joka koski niitä asiakkaita, jotka hoitivat lapsensa kotona välillä 18.3-13.4.2020. Poikkeusolojen jatkuessa varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen hyvityskäytäntöä jatkettiin koskemaan myös ajanjaksoa 14.4.-13.5.2020. Päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa on ollut maaliskuussa poikkeusolojen alettua paikalla n. 25% lapsista ja osallistumisprosentti nousi kevään aikana päiväkotihoidossa yli 30 %: n ja perhepäivähoidossa n. 50%: n. Tulokertymä pieneni poikkeusolojen aikana arviolta n. 600 000 €.

Poikkeusolojen aikana sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen saanutta henkilöstöä siirtyi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelualueelle määräaikaista töihin ja tästä tulee n. 350.000 € säästöä palkkakuluihin. Lisäksi kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti lomautettiin henkilöstöä välillä 1.5-31.7. Lomautuksien kautta tulee n. 250.000 € säästöjä henkilöstökuluihin. Ennusteessa on myös huomioitu ateriapalvelujen huh-tikuun hyvityslasku 132 000 €, palvelusetelien indeksitarkistuksen 110 000 € sekä 1.8. tulevan yleiskorotuk-sen kustannukset n. 210 000 €.

Varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstömenosäästöihin, 1,1 miljoonaa euroa, on pyritty pääsemään alkuvuo-den aikana tarkalla yksikkökohtaisella seurannalla. Yhtenä suunniteltuna toimenpiteenä talousarvion pitä-vyyden varmistamiseksi alkuvuoden aikana vapautuneita päiväkodinjohtajien tehtäviä ei ole täytetty, vaan päiväkodin johtajien tehtäväkokonaisuuksia on järjestelty sisäisesti.

Henkilöstökulujen menosäästöillä ja ateriapalveluiden hintojen hyvityksellä pystytään kattamaan palkankoro-tukset ja toimintatuottojen vaje, eli toimintakatteen ennuste on tässä vaiheessa talousarvion mukainen.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Emme tiedä vielä tarkasti, millainen on syksyn lapsimäärä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Tämä ai-heuttaa taloudellisen riskin päästä yt-neuvotteluissa sovittuun 1,1 miljoonan euron säästöön henkilöstöme-noissa määräaikaisen henkilöstön vähentämisen osalta. Päiväkotien henkilöstömäärä riippuu lapsimäärästä ja 1.8.2020 tulevat asetus- ja lakiuudistus luovat lisää riskejä siihen, että lapsimäärä kasvaa päiväkodeissa. Subjektiviisen varhaiskasvatusoikeuden palauttaminen ja yli 3 –vuotiaiden lasten ryhmäkoon pienenennys tuovat myös lisähaasteita tilojen suhteen. Riskinä on, että tilat eivät riitä ja siinä tapauksessa lisätiloja on järjestettävä.

Yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat saavat palvelusetelin normaalisti Kuopiossa, vaikka lapset ovat jääneet pois varhaiskasvatuksesta. Pääsääntöisesti perheet eivät maksa asiakasmaksua yksityiselläkään puolella ja tämä aiheuttaa myös yksityisille palveluntuottajille tulojen vähentymistä. Erityisesti yksityisten perhepäivähoitajien tilanne voi muodostua tukalaksi. Mikäli yksityisiä palveluntuottajia joutuu lopettamaan toimintansa taloudellisista syistä, asiakkaat siirtyvät kunnallisen varhaiskasvatuksen piiriin. Kuopiossa vaiku-tukset näyttävät tällä hetkellä jäävän yhden päiväkodin lopettamiseen. Touhula Ankkurin toiminta lakkaa Saaristokaupungissa heinäkuun 2020 lopussa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- Talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden
 - 1,1 milj. henkilöstösäästöihin pääseminen edellyttää lapsimäärän vähenemistä kos-ka henkilöstömitoitus on lakisääteisesti määritelty

- Subjekttiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajauksen poisto tulee vaikuttamaan lasten hoitoaikojen pituuteen, samanaikaisesti syyskuusta alkaen henkilöstön työaika lyhenee kiky poistumisen myötä. Näiden yhteisvaikutuksesta henkilöstön riittävyys aamu- ja iltapäivissä tulee kiristymään entisestään.
- Kehittämishankkeiden etenemisen vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä
 - Sähköisten toiminnallisuuksien käyttöönotto viivästyy syksyllä aiemmin suunnitellusta. Viivästyksen syynä on tehtävien priorisointi poikkeusolojen aikana.
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksikötasolla (ml. ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)
 - Toiminnassa noudatetaan lakia, asetusta ja varhaiskasvatuksen toimintaohjeita
 - Korona-aikana ministeriön, Thl:n ja kaupungin ohjeistuksia on seurattu ja noudatettu aktiivisesti, joita on jalkautettu toimintayksikötasolle

Varhaiskasvatuspalvelut

2020

1. KASVAVA KUOPIO

1.1. Kilpailukykyinen yrittäjyysympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Edistetään opiskelu- ja työperäistä muuttoa ja maahanmuuttoa Kuopioon sekä ulkomaalaisten ammattiosaajien sitoutumista alueeseen.	Osallistutaan kansainvälisen päiväkodin ja koulun suunnitteluun. Vahvistetaan koulutuksen ja hankkeen kautta henkilöstön ja esimiesten osaamista monikulttuurisuuteen liittyen.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti) Kansainvälisen päiväkodin osalta on käyty alustavia keskusteluita yksityisen toimijan kanssa. Varhaiskasvatuksen Podi-hankkeen kautta on tuettu päiväkoteja monikulttuurisuuteen liittyen ja henkilöstölle on järjestetty koulutuksia.

1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Viestintää ja edunvalvontaa kehitetään systemaattisesti edelleen (vaikuttamisen kohteet, vaikuttavuusviestintä, yhteistyö).	Verkkosivuja päivitetään aktiivisesti. Kehitetään viestintään ja rekrytointiin liittyen uusia malleja, joilla tehostetaan esim. opettajien rekrytointia Kuopioon.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti) Kuopio on mukana Yhdessä! – harjoittelupäiväkotitoimintahankkeen. Sitä kautta toivotaan varhaiskasvatuksen kandeja ja maistereita harjoitteluihin Kuopioon ja myöhemmin myös töihin meille. Verkkosivut on päivitetty ja siirrytty uuden Intran, Kuhan, käyttöön.

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Mahdollistetaan harrastaminen lapsille ja nuorille mm siirtämällä harrastamisen painopistettä koulupäivän yhteyteen.	Vahvistetaan varhaiskasvatuksen sisällön laatua tarjoamalla henkilöstölle monipuolista pedagogista täydennyskoulutusta. Tavoitteena on tarjota lapsille monipuolista toimintaa, elämyksiä ja kokemuksia, joiden kautta lapset löytävät omia kiinnostuksen kohteitaan.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti) Pedagogista täydennyskoulutusta on järjestetty hyödyntäen etäkoulutuksia.

	Hyödynnetään yhteistyökumppaneiden palveluita liikunta- ja kulttuuripalveluihin liittyen.			
--	---	--	--	--

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Lapsiperheiden hyvinvointia edistetään tukemalla vanhemmuutta eri keinoin. Perhekeskusmallin toiminta alkaa vuoden 2020 aikana.	Osallistutaan perhekeskuksen suunnitteluun.	Esimiehet	●	(etenee suunnitellusti) Perhekeskuksen suunnittelu on edennyt. Kasvun ja oppimisen tuen päällikkö on toinen projektipäälliköistä, jotka valmistelivat Kuopion tulevaa perhekeskusmallia.
Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi lisääntyy. Painopiste on erityisesti syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvoinnin edistäminen.	Henkilöstön mahdollisuuksia ja osaamista tukea haavoittuvassa asemassa olevia perheitä vahvistetaan mm. koulutuksen ja hanketyön (Positiivinen diskriminaatio) avulla.	Esimiehet	●	(etenee suunnitellusti) Podi-hankkeessa on kehitetty uusia toimintamalleja ja niitä on otettu käyttöön hankkeessa mukana olevissa yksiköissä.

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Kaupungin tilat ovat helposti asukkaiden ja järjestöjen käytössä. Tilojen suunnittelussa otetaan huomioon tilojen monikäyttöisyys.	Uusien päiväkotien suunnittelussa otetaan tilojen monikäyttöisyys huomioon.	Palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Uusissa hankkeissa on päästy tilojen monikäyttöisyyteen. Kuikkalammen päiväkotia avattiin tammikuun alussa 2020 ja rakennusvaiheessa on Von Wrightin päiväkotia.

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.1. Viisas liikkuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Edistetään edelleen etätöiden tekemismahdollisuuksia ja vähennetään liikkumistarvetta.	Varmistetaan kokouksia järjestettäessä mahdollisuus pitää ne joko kokonaan tai osittain Skype-kokouksina.	Esimiehet	●	(etenee suunnitellusti) Poikkeusaikana etäyhteyksiä on hyödynnetty erittäin tehokkaasti ja monipuolisesti. Tänä vuonna mm. päivystyspalaverit pidetään Teamsin välityksellä, mikä vähentää osaltaan kustannuksia, matkakorvausten maksamista esim. viheralueille pidettävien palaverien osalta.

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Sisällytetään resurssiviisaus hankintaprosesseihin koko konsernissa ja koulutetaan henkilökunta. Uusiomateriaalien käyttöä lisätään suunnitelmallisesti rakentamisessa.	Osallistutaan koulutuksiin ja otetaan suunnitelmat huomioon uusien päiväkotien rakentamisessa. Osallistutaan Servican ja Tilakeskuksen kanssa aktiivisesti uusien mallien kehittämiseen.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt, esimiehet	●	(etenee suunnitellusti) Resurssiviisas Kuopio-ohjelma on toiminnassa parhaillaan ja sitä kautta on syntymässä uusia suunnitelmia ja malleja.

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Henkilöstön työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät kaupunkitasoisesti 15,4 pv/htv tasolle.	Päivitetään yksiköiden työhyvinvointisuunnitelmat ja pyritään kehittämään hyvinvointia. Arvioidaan varahenkilöjärjestelmän pilotin vaikutuksia henkilöstön työhyvinvointiin.	Esimiehet	●	(etenee suunnitellusti) Yksiköiden työhyvinvointisuunnitelmat on päivitetty. Varahenkilöstö-pilotti päättyi toukokuun lopussa ja sitä arvioitiin. Palautteiden mukaan pilotilla oli merkittäviä vaikutuksia työhyvinvointiin. Varahenkilöstön jatkosta tehdään päätös syksyn aikana. Poikkeusolot aiheuttivat kevään aikana lisähaasteita henkilöstön työhyvinvoinnille. Lisäksi lomautukset heikensivät osaltaan työhyvinvointia.

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Kehitetään keskeisen kaupunkialueen osallisuuden ja vaikuttamisen toimintamalleja. Parannetaan kuntalaisviestintää matalan kynnyksen vaikuttamistavoista.	Lasten ja vanhempien osallisuutta vahvistetaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.		●	(etenee suunnitellusti) Toimintaa on jatkettu vasujen mukaisesti. Korona-poikkeustilanne muutti tilannetta merkittävästi ja yhteydenpito perheiden suuntaan väheni.
Kehitetään tiedolla johtamista (tiedon kerääminen, analysointi ja hyödyntäminen) kaupunkitasoisesti, jotta se	Tehostetaan varhaiskasvatuksen tietojärjestelmän tilastointijärjestelmän (Fakta) käyttöä.		●	(etenee suunnitellusti) Sähköisiä järjestelmiä pedagogisen johtamisen tueksi on kehitetty tämän kevään aikana. Muksunettiin on päivitetty uusi ryhmävasu, joka on yksiköiden käytettävissä elokuusta alkaen. KuntaHr-järjestelmään

palvelee paremmin toiminnan, palvelujen ja palveluverkostojen suunnittelua ja seuranta.	Kehitetään sähköisiä järjestelmiä pedagogisen johtamisen tueksi (Muksunet ja KuntaHr).			on tehty varhaiskasvatuksen omat osaamisalueet, jotka ovat jo käytettävissä.
Palvelujen saavutettavuuden ja sujuvuuden parantaminen digitalisaation avulla. Laaditaan digitalisaation tiekartta ja viedään eteenpäin toimintaa ja palveluja uudistavia digihankkeita. Parannetaan henkilöstön digitaalista kyvykkyyttä.	Viedään eteenpäin varhaiskasvatuspalveluiden digitalisaatiohankkeita.		●	(etenee suunnitellusti) Digihankkeet ovat edenneet. Varhaiskasvatuksen tietotyön muutos-hanke eteni poikkeusoloista huolimatta ja sitä jatketaan elokuussa.

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 30.6.
Laaditaan kaupungin talouden tasapainotussuunnitelma suunnittelukaudelle.	Osallistutaan suunnitelman laadintaan.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Varhaiskasvatuspalvelut on osallistunut osaltaan Kuopio 2025-ryhmän työskentelyyn ja ryhmän keräämisen tietojen toimittamiseen.
Selvitetään vaihtoehtoisia investointimalleja kokonaistalous huomioiden investointitason pienentämiseksi.	Osallistutaan selvittämiseen uusien hankkeiden kautta.		●	(etenee suunnitellusti) Tulevissa päiväkotihankkeissa arvioidaan eri investointimalleja.
Talousarvioon sisältyvä 6 M€:n henkilöstömenojen säästötavoite toteutuu.	Edistetään tavoitteen saavuttamista käytettävissä olevin keinoin.	Esimiehet	●	(etenee suunnitellusti) Varhaiskasvatuksen henkilöstömenosäästötavoite on 1,1 miljoonaa euroa. Tähän pyritään pääsemään tarkalla rekrytointikäytännöllä ja jättämällä täyttämättä esim. eläköityvien päiväkodinjohtajien tehtäviä, 20 määräaikaisen työntekijän vähentäminen voi toteutua vain, jos lapsimäärä/ryhmien määrä ei kasva.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Opetusjohtaja Leena Auvisen katsaus ajalta 1.1. - 30.6.2020

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Koronavirustilanne vaikuttaa tulojen osalta iltapäivätoiminnan maksujen määrään sekä koulujen iltakäytön vuokratulojen toteutumiseen. Ip-maksujen osalta tulojen menetykseksi ennustetaan n. 100 000 € ja iltakäytön vuokratuottojen osalta n. 80 000 €, yhteensä 180 000 €.

Menojen osalta koronavirusepidemiasta johtuen henkilöstömenot pienenevät jonkin verran, kun osa koulunkäynninohjaajista siirtyi perusterveydenhoitoon hoitotyöhön ja osa lomautettiin. Koulukuljetuksista aiheutuvat menot alenivat kevään osalta 300 000. Vastaavasti kouluruokailusta aiheutui lisälaskua.

Henkilöstömenosopeutusten osalta on haasteita toteuttaa koulunkäynninohjaajien ja hanketyöntekijöiden vähentämistavoite n. 270 000 €, koska vähentämistavoite kaksinkertaistui. Vähentäminen huomioitiin jo talousarvion laadintavaiheessa ja uudelleen henkilöstömenosäästöissä. Lisäksi koulunkäynnin ohjaajat on huomioitu liian isolla vuosipalkalla. Koulunkäynninohjaajat ovat osa-aikaisia ja heitä ei ole palkattu esim. kesäajalle.

Lv. 2020-2021 avustusten hakuajaa jatkettiin ja päätökset saatiin kesä- ja heinäkuussa. Avustusten vaikutusta tulojen ja menojen osalta lähdetään ennustamaan alkusyksystä. Ns. tasa-arvorahaa tasa-arvoisen perusopetuksen kehittämiseen saatiin 1 433 000€ ja korona-avustusta 1 830 000€.

Nuorisopalvelujen kesäleirit peruuntuivat ja niihin varattu määräraha jäi osittain käyttämättä. Päiväleiritoimintaa ja niiden ohjelmatarjontaa sitä vastoin lisättiin. Muutama nuorisonohjaajan sijaisuuden aloitus siirrettiin syksyyn.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Oppilaiden ja nuorten tuen tarve syksyllä 2020 edellyttää suunniteltua enemmän resurssointia (tukiopetus, erityisopetus, opinto-ohjaus, koulunkäynnin ohjaus ja nuorisopalveluiden tuki). Tätä varten on saatu perusopetukseen 1 830 000 € valtion erityisavustusta koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020-21. Opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen voi olla osalle oppilaista haasteellista.

Epidemiatilanne on muuttumassa ja opetuksen ja toiminnan järjestämiseen voi tulla yllättäviä muutoksia lyhyelläkin aikavälillä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden
 - Sopeutustoimet irtisanomisten osalta kohdistuivat prosesseihin, joissa palkkakustannukset ovat kaupungin keskimääräisiä palkkakustannuksia matalammat, joten talouden osalta säästöjä tältä osin ei täysin saavuteta
- kehittämishankkeiden etenemisen vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä

- Perusopetuksen ja nuorisopalveluiden hankkeet ovat edenneet suunnitellusti valtakunnallisten rajoitusten puitteissa.
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksikötasolla (ml. ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)
 - Kaupungin ohjeita ja sääntöjä sekä lakeja ja asetuksia on noudatettu. Asiakaspalautteisiin ja aloitteisiin on vastattu hyvän hallintotavan määräaikoja noudattaen. Ohjeiden nopea päivittyminen kaupunkitasolla varsinkin koronapandemian aikana on aiheuttanut esimiehille lisätyötä asioiden selvittämisessä.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

2020

1. KASVAVA KUOPIO

1.1. Kilpailukykyinen yrittäjyysympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 30.6.
Edistetään opiskelu- ja työperäistä maahanmuuttoa Kuopioon ja ulkomaalaisten ammattiosaajien sitoutumista alueeseen.	Vahvistetaan kansainvälistä koulupolkua perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt	 (etenee hitaasti tai osittain) Koronaepidemiasta johtuen ja työpanoksen kohdentuessa muuhun työhön, kansainvälisen koulupolun edistäminen ei ole edennyt kevään aikana.

1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 30.6.
Viestintää ja edunvalvontaa aktivoidaan edelleen (vaikuttamisen kohteet, median hyödyntäminen, yhteistyö).	Osallistutaan aktiivisesti valtakunnallisiin verkostoihin ja työryhmiin, muun muassa suurten kaupunkien Oppiva-verkostoon.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Verkostot ovat toimineet koko kevään ajan, mutta toimintaa on sopeutettu koronarajoitusten mukaisesti esim. kokoontumisista pidättyen ja toiminta on ollut pääasiassa digitaalista.

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 30.6.
Mahdollistetaan harrastaminen lapsille ja nuorille mm. siirtämällä harrastamisen painopistettä koulupäivän yhteyteen.	Pilotoidaan ja edistetään harrastustoiminnan tuomista koulupäivän yhteyteen mahdollisen hallitusohjelman toteuttamiseen liittyvän hankerahoituksen avulla. Nuorisopalvelut ja järjestöt tarjoavat edullista matalan kynnyksen harrastustoimintaa vapaa-ajalla.	Perusopetuspäällikkö, nuorisopäällikkö	 (etenee hitaasti tai osittain) Hiihtolanlahden koulussa harrastustoiminta kesken koulupäivän ei toteutunut etäopetusjakson aikana, mutta syksyllä 2020 toiminta jatkuu, mikäli pandemiatilanne sen sallii. Valtakunnalliseen "Suomen malli" -hankkeeseen valmistellaan hakemusta.

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Lapsiperheiden hyvinvointia edistetään tukemalla vanhemmuutta eri keinoin. Perhekeskusmallin toiminta alkaa vuoden 2020 aikana.	Osallistutaan lapsi- ja perhepalveluiden kehittämiseen ja perhekeskusmallin suunnitteluun. Perusopetus ja nuorisopalvelut osallistuu monitoimijaisen tiimityömallin pilotointiin.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Perusopetus on mukana lapsi- ja perhepalveluiden kehittämisessä ja perhekeskusmallin suunnittelussa eri työryhmissä. Monitoimijaisen tiimityömallin pilotointi on käynnistynyt ja jatkuu. Etäopetusjakson aikana koulut eivät juurikaan kutsuneet koolle yhteistä aikaa keväällä
Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi lisääntyy. Painopiste on erityisesti syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvoinnin edistämisessä.	Perusopetus, lukiokoulutus ja nuorisopalvelut perustavat yhteisen ryhmän suunnittelemaan ja toteuttamaan toimenpiteitä päihteiden käytön ennaltaehkäisyyn ja korjaavaan toimintaan. Ryhmää täydennetään myös muiden sektoreiden asiantuntijoilla. Alueellinen ja etsivä nuorisotyö tarjoavat päihteettömiä palveluita nuorten vapaa-ajalle. Etsivän nuorisotyön resursseja kohdennetaan syrjäytymisuhan alla oleviin nuoriin ja runsaasti päihteitä käyttävien nuorten kanssa tehtävään työhön. Etsivä nuorisotyö jalkautuu keskustassa ja koko kaupungin alueella, yhteensä 12 työntekijää. Pilotoidaan uusia toimintamalleja (mm. Ote, Teppo).	Perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Etsivän nuorisotyön toiminta on edennyt suunnitellusti jalkautumalla alueille ja kokeiluna myös discordissa. OTE- ja TEPPPO-hankkeet päättyivät keväällä 2020. OTE toiminta todennäköisimmin vakinaistuu Alavan sairaalakoulun toimintana. TEPPPO-hankkeessa kehitettyjen toimintamallien jatkamista yhdessä saky:n kanssa selvitetään lukuvuoden 2020-2021 aikana. Monitoimijaisen tiimityömallin "yhteinen aika" pilotointi on käynnistynyt ja jatkuu. Kevään etäopetusjakson aikana koulut eivät juurikaan kutsuneet koolle yhteistä aikaa.

2.3. Työllistyminen ja toimeentulo

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys vähenevät. Kehitetään työllisyyttä edistäviä moniammatillisia ohjaus- ja neuvontapalveluja (ns. ohjaamotoiminta).	Kehitetään Ohjaamotoimintaa yhdessä työllistämispalveluiden kanssa.	Opetusjohtaja, nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Ohjaamotoiminta käynnistyi toukokuussa työllisyyden palvelutorin yhteydessä. Kesän aikana tehtiin valmisteluja ja toiminta varsinaisesti alkaa syksyllä. Nuorten ohjaamoon on palkattu kaksi nuorisonohjaajaa.

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Kaupungin tilat ovat helposti asukkaiden ja järjestöjen käytössä. Tilojen suunnittelussa otetaan huomioon tilojen monikäyttöisyys.	Kaupungin rakennushankkeet suunnitellaan yhteissuunnittelun ja käyttäjäkeskeisen muotoilun periaatteella. Valmistellaan koulu- / lähipalvelukeskuskonsepti, joka yhdistää varhaiskasvatus-, perusopetus-, oppilashuolto-, nuoriso-, liikunta sekä kirjastopalvelut. Kohteen sijainnista riippuen koulu- ja monipalvelukeskuskonsepti voi olla toiminnallisesti hieman erilainen. Nämä kohteet ovat käytännössä koko päivän kaikkien kuntalaisten käytössä.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Hankkeiden suunnittelussa on toimittu yhteissuunnittelun periaatteella ja käyttäjäkeskeisesti. Konseptointityö etenee: ict-konsepti on valmistunut, pedagogiikan osuus on valmistumassa.

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.1. Viisas liikkuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Edistetään edelleen etätyön tekemismahdollisuuksia ja vähennetään liikkumistarvetta.	Etätyömahdollisuuksia edistetään kaupungin linjauksen mukaisesti. Etäkokousmahdollisuutta lisätään.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Keväällä 2020 opittiin hyödyntämään etäyhteyksiä. Etäkokousmahdollisuuksia käytetään jatkossa aina silloin, kun on se mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Sisällytetään resurssiviisaus hankintaprosesseihin koko konsernissa ja koulutetaan henkilökunta. Uusiomateriaalien käyttöä	Resurssiviisaus on osa koulujen ja nuorisotilojen toimintakulttuuria. Kouluilla pilotoidaan ruokailua ilman tarjottimia, mikä syksyllä 2019 tehdyn kokeilun mukaan vähentää	Perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö, rehtorit	 (etenee suunnitellusti) Resurssiviisaus toimintatapana etenee suunnitellusti, mutta käytännön toimien kehittyminen hidastui koulujen siirryttyä etäopetukseen. Ruokailu ilman tarjottimia on tuottanut toivottua positiivista muutosta ruokahävikin suhteen sekä vähentänyt veden, pesuaineiden ja sähkön kulutusta.

lisätään suunnitelmallisesti rakentamisessa. Ruokahävikin seuranta laajennetaan kaikkiin kaupungin tiloissa toimiviin ruokapalvelupisteisiin.	ruokahävikkiä sekä veden, sähkön ja pesuaineen kulutusta.		pilotointia on tarkoitus jatkaa ja mahdollisuuksien mukaan laajentaa.

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Henkilöstön työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät kaupunkitasoisesti 15,4 pv/htv tasolle.	Tavoitteeseen pyritään mm. yksikkökohtaisilla työhyvinvointisuunnitelmien avulla. Viisi peruskoulua osallistuu Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan yhteiseen työhyvinvointihankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on edistää työhyvinvointia ja vähentää sairauspoissaoloja.	Perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	 (etenee hitaasti tai osittain) Kevään poikkeustilanne esti osittain työhyvinvointihankkeen koulutusten järjestämistä. Etäopetuksen aikana sairauspoissaolot vähenivät jonkin verran.

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Kehitetään keskeisen kaupunkialueen osallisuuden ja vaikuttamisen toimintamalleja. Parannetaan kuntalaisviestintää matalan kynnyksen vaikuttamistavoista.	Lukuvuoden 2019 - 2020 painopisteenä on oppilaiden osallisuuden vahvistaminen. Oppilaiden osallisuutta seurataan vuosittain tehtävällä otantakyselyllä. Nuorisovaltuuston ja lastenparlamentin avulla vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta päätöksentekoon.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, nuorisopäälliköt, rehtorit	 (etenee hitaasti tai osittain) Poikkeustilanteen vuoksi oppilaskyselyä ei toteutettu keväällä 2020 suunnitellun mukaisesti. Kysely järjestetään keväällä 2021. Kouluterveyskyselystä saadaan tietoa oppilaiden osallisuuden nykytilasta ja muutoksen suunnasta. Nuorisovaltuusto ja Lastenparlamentti ovat kokoontuneet verkkovälitteisesti kevään aikana.

Kehitetään tiedolla johtamista (tiedon kerääminen, analysointi ja hyödyntäminen) kaupunkitasoisesti, jotta se palvelee paremmin toiminnan, palvelujen ja palveluverkostojen suunnittelua ja seuranta.	Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman, kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelman ja nuorisopalvelujen toimintaohjelman toteutumista seurataan vuosittain tehtävällä arvioinnilla. Arviointi tukee tiedolla johtamista.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt ja nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Lukuvuoden 2019 - 2020 koulutuspoliittisen ohjelman ja kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelman arviointi valmistuu syksyn 2020 aikana. Arviointi ei tule olemaan täysin vertailukelpoinen edellisen vuoden arviointiin, koska esimerkiksi oppilaskyselyä ei voitu toteuttaa keväällä 2020.
Palvelujen saavutettavuuden ja sujuvuuden parantaminen digitalisaation avulla. Laaditaan digitalisaation tiekartta ja viedään eteenpäin toimintaa ja palveluja uudistavia digihankkeita. Parannetaan henkilöstön digitaalista kyvykkyyttä.	Ollaan mukana kaupungin digi-hankkeissa. Henkilöstön digitaitoja kehitetään digitutor ja -mentor toiminnalla sekä koulutusten avulla. Verkossa tapahtuvan nuorisotyön kehittäminen	Perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö, rehtorit	 (etenee suunnitellusti) Perusopetuksessa on otettu käyttöön sähköisiä lomakkeita (oppilasilmoitus, julkaisuluvat, lupa oman laitteen käyttöön koulussa, koulun lainalaitteen käyttösopimus sekä poissaoloanomukset). Koulujen tv-tutor ja -mentoritoiminta jatkuu. Koulusihteereiden kokoontumisia, vertaistukea ja koulutusta järjestetään myös etäyhteyksillä ja sähköisillä ryhmätyöalustoilla. Nuorisopalvelut siirtyi kevään ajaksi verkkoon ja koulutus toimintaan tapahtui työskentelyn ohessa.

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Laaditaan kaupungin talouden tasapainotussuunnitelma suunnittelukaudelle.	Resurssinjakoperusteiden yhtenäistäminen tuntikehys- ja eurobudjettikouluissa siten että 23 oppilasta tuo yhden luokan resurssin. Hallinnollisten tehtävien uudelleenjärjestelyt eläköitymisen tai työsuhteen päättymisen yhteydessä. 2% säästötavoite opettajien henkilöstömenoihin. 4% säästötavoite koulunkäynninohjaajien henkilöstömenoihin	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, rehtorit	 (etenee suunnitellusti) Resurssijakoperiaatteiden yhdenmukaistaminen on toteutettu lukuvuodelle 2020-2021. Poikkeuksellinen kevät on hidastanut tehtävien uudelleenjärjestelyjä jonkin verran. Opetushenkilöstön säästötavoitteet ovat pääosin toteutumassa.
Selvitetään vaihtoehtoisia investointimalleja kokonaistalous huomioiden investointitason pienentämiseksi.	Osallistutaan investointimallien suunnitteluun.		 (etenee hitaasti tai osittain) Osallistuttu suunnitteluun.

Talousarvioon sisältyvä 6 M€:n henkilöstömenojen säästötavoite toteutuu.	Edistetään tavoitteen saavuttamista käytettävissä olevin keinoin.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, rehtorit	 (etenee hitaasti tai osittain) Toimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseksi on toimeenpantu. Osa tavoitteista on kirjattu sekä talousarvioon että henkilöstöä koskeviin säästötavoitteisiin. Tavoitteet on laskettu liian korkealla keskihinnalla, joka on esim. koulunkäynninohjaajien osalta liian suuri.
--	---	---	--

Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö

Opetusjohtaja Leena Auvisen katsaus ajalta 1.1. - 30.6.2020

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Lukiokoulutuksen ydintoiminta eli opetus jatkui lähes katkemattomana monimuoto-opetukseen siirryttäessä. Tämä ei kuitenkaan aiheuttanut lukiotoimen talouteen mitään erityistä lisäresurssin käyttöä. Yksittäisenä investointina voidaan nostaa esille lähes 90 Zoom videopalvelun lisenssin osto (á 85€/vuosi), jonka käyttö jatkuu syksyn 2020 aikana myös. Henkilöstömenoja ei syntynyt koronan epidemian takia.

Lukiorakennusten käyttö iltakäytön osalta loppui koronan epidemian aikana, joka osaltaan aiheuttaa pientä tulojen pienentymistä, joka ei kuitenkaan ole merkittävä muutos kokonaisuuten verrattuna. Kaksoistutkinnon tuloja ei ole tullut kevään osalta, mutta niiden arviointia ei ole vielä pystytty tekemään. Kouluruokailun osalta säästöjä syntyi kahden kuukauden osalta runsaasti sekä työterveyskulut putosivat puolella koronaepidemia kuukausien aikana.

Suunnitellut sopeutukset on toteutettu suunnitelman mukaan ja opetustoimintaa on supistettu tehostamalla yhteistarjontaa lukiodien välillä. Lukiotoimen ja NEST verkoston kansainvälisten hankkeiden tulot ja menot pysähtyivät kokonaan ja yhtään vierailua ulkomaille ei toteutettu sekä ulkomaisten vierailijoiden vastaanotto pysäytettiin. Hankkeille, jotka olisivat päättyneet kesällä 2020, haettiin ja saatiin jatkoaikaa, joten tulot ja menot toteutunevat näiden hankkeiden osalta suunnitellusti vuoden loppuun mennessä.

Urheiluakatemian toiminta sopeutettiin urheiluvalmennuksen osalta hyvin valmentajien johdolla ja kustannusvaikutuksia ei syntynyt koronaepidemian aikana.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Koronaepidemian aikana on syntynyt kaikesta huolimatta oppimistavoitteissa aukkoja tai suunnitellut tavoitteet eivät ole toteutuneet monista syistä johtuen, joten opiskelijoiden tuen tarpeen arviointi tehdään heti lukuvuoden 2020-2021 alkaessa. Kuopio hakee opetushallituksen kautta kanavoitua koronaepidemian tukitoimiin kohdennettua avustusta elokuun aikana. Opetushallituksen korona-avustus on valtakunnallisesti 17 milj. € ja siitä Kuopio hakee 435200€.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden
 - **Henkilöstömenoihin kohdennettuihin sopeuttamistoimiin ei liity riskejä lukiotoimessa.**
- kehittämishankkeiden etenemisen vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä
 - **Kehittämishankkeiden etenemiseen riskejä ei liity riskejä lukiotoimessa.**
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksikötasolla (ml. ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)
 - **Ohjeista poikkeamisia ei ole esiintynyt lukiotoimessa**

Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö

2020

1. KASVAVA KUOPIO

1.1. Kilpailukykyinen yrittäjyysympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Edistetään opiskelu- ja työperäistä maahanmuuttoa Kuopioon sekä ulkomaalaisten ammattiosaajien sitoutumista alueeseen.	Vahvistetaan kansainvälistä koulupolkua perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.	Lukio-opetuspäällikkö	 (ei etene / ei alkanut) Kevään 2020 osalta aktiivinen kv-toiminta keskeytettiin toistaiseksi ja odotettavissa on, että sitä ei vuoden 2020 aikana vielä käynnistetä matkustusrajoitteiden vuoksi.

1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Viestintää ja edunvalvontaa kehitetään systemaattisesti edelleen (vaikuttamisen kohteet, vaikuttavuusviestintä, yhteistyö).	Osallistutaan aktiivisesti valtakunnallisiin verkostoihin ja työryhmiin.	Opetusjohtaja, lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	 (etenee suunnitellusti) Kuopion lukiotoimi on toiminut aktiivisesti kansallisissa verkostoissa ja erityisesti Suomen lukioden kehittämisverkoston koordinointi on ollut Itä-Suomen osalta Lyseon lukion rehtorin vastuulla.

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Mahdollistetaan harrastaminen lapsille ja nuorille mm siirtämällä harrastamisen painopistettä koulupäivän yhteyteen.	Pilotoidaan ja edistetään harrastustoiminnan tuomista koulupäivän yhteyteen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	 (etenee suunnitellusti) Erilaisten liikunta-aktiviteettien edistämistä on tapahtunut lukioden arjessa (pelejä, kuntopalloja, jumppatuokioita jne.) ja mm. koulupyöräilyyn on kannustettu.

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi lisääntyy. Painopiste on erityisesti syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvoinnin edistämisessä.	Parannetaan opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvien toimintojen tiedottamista ja kehittämistä (kuten opinto-ohjaus, erityisopetuksen eri tukimuodot, ryhmänohjaajan toimenkuva). Verkostoidutaan aktiivisesti ja monitoimijaisesti.	Lukio-opetuspäällikkö, perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Kouluterveyskyselyn tuloksia on käsitelty lukiokohtaisesti ja nostettu kehittämiskohteita nuorille viestinnässä. Kevään aikana myös opiskelijoiden hyvinvointia mitattiin SchoolDay Wellbeing hyvinvointisovelluksella ja ryhmänohjaajat pystyivät nostamaan viikoittain eri teemoja esille ryhmänohjaustuokiassa. Rehtorit pystyivät myös monimuoto-opetuksen aikana nopeasti kehittämään oman lukion toimintaa reaaliaikaisen palautteen perusteella.

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.1. Viisas liikkuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Edistetään edelleen etätyön tekemismahdollisuuksia ja vähennetään liikkumistarvetta.	Etätyömahdollisuuksia edistetään kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Etäkokousten käyttöä lisätään. Etäopetusta laajennetaan niin että isot emolukiot voivat tukea mm. Nilsiän ja Juankosken lukioden opetusta ja oppituntitallentamisen käyttöä laajennetaan kaikkiin lukioihin.	Opetusjohtaja, lukio-opetuspäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Monimuoto-opetuksen aikana kaikki toimijat siirtyivät etäyhteyksien käyttöön, joka onnistu lukiokoulutuksessa erinomaisesti. Kokemusten myötä lukiokoulutukselle tehdään lukuvuoden 2020-2021 aikana virtuaalitarjotin lukiolaisten normaalitarjottimen rinnalle. Vapaaehtoisten opettajien rekrytointi aloitetaan lukuvuoden 2020-2021 alussa.

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Sisällytetään resurssiviisaus hankintaprosesseihin koko konsernissa ja koulutetaan henkilökunta.	Lukiotoimi pyrkii luopumaan kaikista lukiokannettavista sitä mukaa, kun niiden leasing aika päättyy ja tukemaan lukiolaisen oman kannettavan käyttöä opiskelulaitteena. Ylioppilastutkinnon osalta pidetään korkeintaan 10% varalaitemäärä.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	 (etenee suunnitellusti) Lukioiden laitekanta uudistuu suunnitelman mukaan ja lainaamotoiminta on saatu käynnistettyä jokaisessa lukiossa. Lainaamossa on 40 koneen kapasiteetti ja koneet on tarkoitettu lainattavaksi lyhytaikaiseen (rikkoutuminen päivän aikana) ja pitkäaikaiseen lainaan (taloudelliset syyt) lukiolaisille. Ylioppilastutkinnon varalaitteet (10%) on uusittu ja ovat hyvässä käytössä myös lukioiden koeviikoilla abittikokeissa.

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Henkilöstön työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät kaupunkitasoisesti 15,4 pv/htv tasolle.	Lukioiden henkilöstöä tuetaan erilaisin työhyvinvointia aktivoivilla toimenpiteillä.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	●	(etenee suunnitellusti) Lukioiden työyhteisöt ovat monimuotoisesti ylläpitäneet omaa työhyvinvointiaan kevään 2020 aikana. Monimuoto-opetuksen aikana sairauspoissaolot vähenevät ja rahoitusta voidaan käyttää hyvinvointirahana lukuvuoden 2020-2021 aikana lukioille 1000€ / lukio.
Kehitetään keskeisen kaupunkialueen osallisuuden ja vaikuttamisen toimintamalleja. Parannetaan kuntalaisviestintää matalan kynnyksen vaikuttamistavoista. Kehitetään tiedolla johtamista (tiedon kerääminen, analysointi ja hyödyntäminen) kaupunkitasoisesti, jotta se palvelee paremmin toiminnan, palvelujen ja palveluverkostojen suunnittelua ja seurantaa.	Kehitetään edelleen Kuopio LaaS johtamisjärjestelmää ja otetaan se tuotantokäyttöön lukuvuoden 2020-2021 alusta. Testaan lukioiden hyvinvoinnin tukemiseksi SchoolDay Wellbeing aplikaation käyttöä, jolla hankitaan reaaliaikaista tietoa oppilaitoksen hyvinvoinnin tilasta.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	●	(etenee suunnitellusti) Lukioiden hyvinvointia tukevaa Vincit LaaS järjestelmään ja siellä olevia palveluita on kehitetty kevään 2020 aikana ja lukuvuoden 2020-2021 aikana päästään arvioimaan niitä tuotteita joita opettajat aidosti tarvitsevat. Näin kehitystyö jatkuu yhdessä opettajien kanssa. SchoolDay hyvinvointisovelluksen laajentaminen opettajien hyvinvoinnin reaaliaikaiseen seurantaan etenee myös 2020 vuoden loppuun mennessä.

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Palvelujen saavutettavuuden ja sujuvuuden parantaminen digitalisaation avulla. Laaditaan digitalisaation tiekartta ja viedään eteenpäin toimintaa ja palveluja uudistavia digihankkeita. Parannetaan henkilöstön digitaalista kyvykkyyttä.	Ollaan mukana kaupungin digi-hankkeissa. Henkilöstön digitaitoja kehitetään koulutuksen avulla.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	●	(etenee suunnitellusti) Lukiotoimi on osallistunut kevään 2020 aikana kaupunkitasoisten digipalveluiden kehittämistyöryhmien työhön. Kuopion kouluhallinto-ohjelma Primuksen datan visualisointia jatketaan yhteistyössä SchoolDayn ja lukioiden rehtoreiden kanssa syksyn 2020 aikana ja saatavaa tietoa jalostetaan tietoa paremmin oppilaitosjohtamiseen.

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Laaditaan kaupungin talouden tasapainotussuunnitelma suunnittelukaudelle.	Kehitetään lukioden yhteistyötä ja tehostetaan pienten opetusryhmien keskittämistä yhteen opetuspisteeseen.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit		(etenee hitaasti tai osittain) Kevään suunnittelussa pienet opetusryhmät on minimoitu ja perusopetusryhmät on laajennettu luokkatilojen maksimikapasiteettiin. Kertauskurssit ja muut soveltavat kurssit on minimoitu lukio-opetuksessa, joka osaltaan vaarantaa lukiolaisten mahdollisuuden suorittaa lukiokoulutus lukiolain annetussa kolmen vuoden tavoiteajassa.
Talousarvioon sisältyvä 6 M€:n henkilöstömenojen säästötavoite toteutuu.	Edistetään tavoitteen saavuttamista käytettävissä olevin keinoin.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit		(etenee suunnitellusti) Lukio-opetusta on sopeutettu annettujen ohjeiden mukaisesti ja säästötavoitteeseen päästään.

Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemen katsaus ajalta 1.1. - 30.6.2020

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Ei olennaisia poikkeamia talousarvioon nähden tiedossa.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Mikäli epidemia tilanne huononee ja kouluissa ja oppilaitoksissa joudutaan siirtymään poikkeaviin opetusjärjestelyihin, voi tämä vaikuttaa myös opiskeluhoitopalveluiden toimintaan ja haastaa etenkin perhekeskeisen- ja yhteisöllisen työn toteutumista sekä palvelun tuottamista kasvokkain.

Strukturoituja lyhytinterventioihin liittyvä koulutus (KKT ja IPC) siirtyi keväältä 2020 ja menetelmien käyttöönotto viivästyy ja työmuotojen kehittäminen ei etene suunnitellusti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- o talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden

Henkilöstö on käyttänyt vapaaehtoisia palkattomia vapaita ja näiden pitäminen on keskitetty koulujen ja oppilaitosten loma-aikoihin. Ylimääräisten vapaiden pitäminen haastaa peruspalvelun toteutumista.

- o kehittämishankkeiden etenemisen vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä

Suunnitellut menetelmäkoulutukset ovat viivästyneet.

- o sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksikötasolla (ml. ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)

Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

2020

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Lapsiperheiden hyvinvointia edistetään tukemalla vanhemmuutta eri keinoin. Perhekeskusmallin toiminta alkaa vuoden 2020 aikana.	Monitoimijaista työskentelyä vahvistetaan edelleen osana kaupungin lasten ja perheiden palveluiden kehittämistä. Psykologi- ja kuraattoripalveluissa yhtenä tavoitteena on perhekeskeisen työotteen vahvistaminen oppilashuollon asiakastyössä. Oppilashuollon palvelut ovat mukana perhekeskusmallin suunnittelussa ja käynnistämässä.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Psykologi- ja kuraattoripalveluista on oltu mukana perhekeskusmallin kehittämistyössä. Monitoimijaista työskentelyä ja perheiden tukea on pilotoitu Yhteinen aika aluekokeilulla Saarijärvi-Männistö alueella. Lisäksi pilotoitu alueellista vanhempien puhelinkonsultaatioaikaa korona-aikana. Kokeilun tuloksena näytti kuitenkin siltä, että erillistä puhelinaikaa ei sellaisenaan koettu tarpeelliseksi.
Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi lisääntyy. Painopiste on erityisesti syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvoinnin edistämässä.	Päihteiden käyttöä otetaan aktiivisesti puheeksi opiskeluhuollossa. Yhteisöllisen opiskeluhuollon keinoin pyritään vahvistamaan kaikenikäisten oppilaiden ja opiskelijoiden mielenhyvinvointia. Tarjotaan vaikuttavia ja strukturoituja lyhytinterventioita yksilöille ja ryhmille mielen hyvinvointiin liittyen.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäällikkö	 (etenee hitaasti tai osittain) KKT- ja IPC lyhytinterventiokoulutukset siirtyivät Korona-epidemian vuoksi syksylle-20 ja menetelmien haltuunotto viivästyy. 2.asteella (Sakky) psykologi- ja kuraattoripalvelut ovat olleet yhtenä toimijana mukana Namis-hankkeen toimenpiteissä, jossa on kehitetty mm. puheeksiottomallia nikotiinittomuuden tueksi. Lv 20-21 lukio-opiskelijoille tarjolla kurssi Hyvinvointia ja stressinhallintaa lukio-opintoihin., jota vetävät opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit.

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.1. Viisas liikkuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 30.6.
Edistetään edelleen etätöön tekemismahdollisuuksia ja vähennetään liikkumistarvetta.	Etäkokouskäytäntöjä vahvistetaan edelleen.	Palvelupäällikkö, esimies	 (etenee suunnitellusti) Etäyhteydet otettu käyttöön sekä kokouksissa että osana asiakastyötä.

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Henkilöstön työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät kaupunkitasoisesti 15,4 pv/htv tasolle.	Työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti työhyvinvointiteema on esillä säännöllisesti työpaikkakokouksissa ja yhteisissä tilaisuuksissa. Työssäjaksamista tuetaan mm. mentorijärjestelmällä ja työnohjauksella. Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa tehdään aktiivisesti ja ennaktoivasti.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäällikkö	●	(etenee suunnitellusti) Mentorointimalli on käytössä ja uusien työntekijöiden perehdytystä on edelleen kehitetty. Työhyvinvointiteema on esillä työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Sisäinen hyvinvointikysely on toteutettu keväällä-20 ja sen tulokset on käyty henkilöstön kanssa läpi.

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Palvelujen saavutettavuuden ja sujuvuuden parantaminen digitalisaation avulla. Laaditaan digitalisaation tiekartta ja viedään eteenpäin toimintaa ja palveluja uudistavia digihankkeita. Parannetaan henkilöstön digitaalista kyvykkyyttä.	Vahvistetaan henkilöstön kyvykkyyttä kannustamalla osallistumaan keskitettyyn koulutukseen ja ottamalla uusia digitaalisia työvälineitä käyttöön vaiheittain. Kokeillaan sosiaalisen median käyttöä viestintäkanavana perusopetuksen kuraattorityössä. Jatketaan Tukea toiseen -sivuston ja siihen liittyvien sosiaalisen median kanavien käyttöä. Harkitaan chat-kokeilun jatkamista nykyisessä tai uudessa muodossa v. 2020 aikana.	Palvelupäällikkö, esimies	●	(etenee suunnitellusti) Otettu käyttöön etäyhteydet osana asiakastyötä ja kokouskäytäntöjä. Jatkettu Chat-palvelua osana nuorisotyön Point-sivustoa. Psykologi- ja kuraattorityössä on kokeiltu ammatillisia profiileja viestinnässä (Instagram) ja kokeilu jatkuu.

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 30.6.
Talousarvioon sisältyvä 6 M€:n henkilöstömenojen säästötavoite toteutuu.	Edetään asiassa tulevan yt-suunnitelman mukaisesti.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäällikkö	●	(etenee suunnitellusti) Edetään asiassa tulevan yt-suunnitelman mukaisesti.

510004 Kasvun ja oppimisen palvelualue

Toteuma: tammi-heinäkuu 2020

Tili	2019	Tot.%	2020	TA:N Tot.%	TP 2019	TA 2020	Tot.ennuste 2020	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Myyntituotot	1 875 972	49,8	1 570 860	47,1	3 765 250	3 337 936	3 297 553	-40 383	98,8	-467 697	-12,4
Maksutuotot	3 118 400	55,2	2 519 365	42,3	5 648 377	5 955 451	5 186 046	-769 405	87,1	-462 330	-8,2
Tuet ja avustukset	5 185 435	137,4	7 119 321	298,8	3 774 776	2 382 729	5 268 707	2 885 978	221,1	1 493 932	39,6
Vuokratuotot	236 261	62,0	119 161	33,9	380 767	351 900	257 198	-94 702	73,1	-123 569	-32,5
Muut tuotot	100 224	87,8	68 146	339,0	114 175	20 100	68 146	48 046	339,0	-46 029	-40,3
Muut toimintatuotot	100 224	87,8	68 146	339,0	114 175	20 100	68 146	48 046	339,0	-46 029	-40,3
Toimintatuotot	10 516 293	76,9	11 396 854	94,6	13 683 344	12 048 116	14 077 651	2 029 535	116,8	394 307	2,9
Palkat ja oikaisuerät	-56 134 371	58,3	-56 272 024	58,3	-96 207 985	-96 554 214	-98 301 277	-1 747 063	101,8	-2 093 292	2,2
Muut henkilösivukulut	-1 890 310	58,2	-2 020 529	58,1	-3 245 804	-3 478 358	-3 528 715	-50 357	101,4	-282 911	8,7
Eläkekulut	-11 117 466	58,3	-11 217 208	58,9	-19 054 808	-19 058 437	-19 482 036	-423 599	102,2	-427 228	2,2
Henkilöstökulut	-69 142 147	58,3	-69 509 761	58,4	-118 508 597	-119 091 009	-121 312 028	-2 221 019	101,9	-2 803 431	2,4
Asiakaspalvelujen ostot	-2 387 857	51,1	-2 577 697	51,3	-4 670 162	-5 020 903	-5 038 567	-17 664	100,4	-368 405	7,9
Muiden palvelujen ostot	-14 811 599	54,4	-14 317 532	50,8	-27 248 470	-28 168 617	-27 894 578	274 039	99,0	-646 108	2,4
Palvelujen ostot	-17 199 456	53,9	-16 895 229	50,9	-31 918 633	-33 189 520	-32 933 145	256 375	99,2	-1 014 513	3,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 639 637	59,8	-1 434 664	51,8	-2 739 698	-2 768 760	-2 684 620	84 140	97,0	55 078	-2,0
Avustukset	-9 078 521	59,2	-8 577 845	58,1	-15 344 351	-14 753 260	-14 863 262	-110 002	100,7	481 089	-3,1
Muut vuokratulot	-114 830	50,7	-130 670	84,4	-226 486	-154 792	-225 620	-70 828	145,8	866	-0,4
Sisäiset vuokratulot	-26 541 227	57,4	-28 390 390	58,0	-46 209 689	-48 916 790	-48 909 884	6 906	100,0	-2 700 195	5,8
Vuokratulot	-26 656 057	57,4	-28 521 060	58,1	-46 436 175	-49 071 582	-49 135 504	-63 922	100,1	-2 699 329	5,8
Muut kulut	-84 068	61,6	-43 705	20,8	-136 416	-210 578	-195 149	15 429	92,7	-58 734	43,1
Muut toimintakulut	-84 068	61,6	-43 705	20,8	-136 416	-210 578	-195 149	15 429	92,7	-58 734	43,1
Toimintakulut	-123 799 887	57,6	-124 982 265	57,0	-215 083 869	-219 084 709	-221 123 709	-2 039 000	100,9	-6 039 840	2,8
Toimintakate	-113 283 594	56,2	-113 585 410	54,9	-201 400 525	-207 036 593	-207 046 058	-9 465	100,0	-5 645 533	2,8

TOIMINTA JA TALOUS - TOIMINTA JA TALOUS JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintakateennuste on tässä vaiheessa talousarvion mukainen.

Koko palvelualueen näkökulmasta koronaepidemiasta johtuen ennustetaan tulojen alittuvan budjetoidusta 0,8 M€. Poikkeustilanne vähensi varhaiskasvatuksen ja iltapäivätoiminnan maksutuloloja sekä koulujen iltaikäytön vuokratuloja. Vastaavasti menopuolella on huomioitu mm. henkilöstösäästöjen varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja kk-ohjaajien siirtymisestä perusterveydenhuoltoon koronaepidemian hoitotehtäviin ja lomautukset sekä ateriapalvelujen ja koulukuljetuskustannusten hyvitykset poikkeustilanteesta johtuen, yhteensä 1,4 M€. Ennusteessa on lisäksi huomioitu 1.8. voimaan tulevan yleiskorotuksen vaikutus n. 0,5 M€ sekä yksityisen päivähoiton palvelustelkustannusten indeksitarkistuksen vaikutus n. 0,1 M€.

Hanketoiminnan osalta ennustetaan tässä vaiheessa n. 3 M€ tulojen ja menojen ylitystä, tällä ei ole vaikutusta toimintakatteeseen. Ennustetta tarkennetaan syksyllä, kun on saatu päätökset kaikista uusista hankkeista.

TALOUSARVION PITÄVYYS - TALOUSARVION PITÄVYYTEEN LIITTYVÄT RISKIT

Henkilöstömenosäästöjen toteutuminen varsinkin varhaiskasvatuksessa (1,1 M€), jossa 1.8.2020 alkaen poistetaan rajaukset subjektiivisen päivähoito-oikeuden saannista sekä pienennetään ryhmäkokoja yli 3-vuotiaiden osalta, on erittäin haasteellista. Irtisanomiset kohdistuivat perhepäivähoitajiin alueilla, joissa perhepäivähoidon kysyntä on vähentynyt. Määräaikaisen henkilöstön vähentäminen (20 henkilöä) toteutumisen riskinä on, että sopeutus ei toteudu, mikäli lapsimäärä/ryhmä koko edellyttää määräaikaisen henkilön palkkaamista.

Myös perusopetuksessa koulunkäynninohjaajien vähentäminen on haasteellista, koska vähentämistavoite kaksinkertaistui. Vähentäminen huomioitiin jo talousarvion laadintavaiheessa ja uudelleen henkilöstömenosäästöissä liian suurella vuosipalkalla. Koulunkäynninohjaajat ovat osa-aikaisia ja heitä ei ole palkattu esim. kesäajalle.

Tässä vaiheessa jora-ennuste perustuu siihen, että henkilöstömenosäästöt toteutuvat.

Lasten, oppilaiden ja nuorten tuen tarve syksyllä 2020 voi edellyttää suunniteltua enemmän resurssointia (tukiopetus, erityisopetus, opinto-ohjaus, koulunkäynnin ohjaus ja nuorisopalvelujen tuki). Tätä varten on saatu varhaiskasvatukseen 328 500 € ja perusopetukseen 1 830 000 € Valtion erityisavustusta koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi luvuvuodelle 2020-21. Parhailaan on haussa vastaava avustus myös lukio-koulutukseen. Myös nuorisopalveluissa on haussa Etsivän nuorisotyön ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen 12 M€ osana koronatilanteen jälkeistä elvytystä. Opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen voi olla osalle oppilaista haasteellista.

Koronaepidemiailanne on todennäköisesti muuttumassa ja on mahdollista, että syksyn aikana poikkeukselliset opetusjärjestelyt joudutaan ottamaan käyttöön perusopetuksessa ja lukio-opetuksessa ja tällä voi olla myös taloudellisia vaikutuksia.

Investointien seuranta 31.7.2020 ja ennuste vuodelle 2020

Investoinnit 1.000 €

Koneet ja kalusto

		TA 2020	TOT. 31.7.	TPE 2020
Kasvun ja oppimisen lautakunta	Menot	-1 825	-210	-1 700
Menot yht.		-1 825	-210	-1 700

Toteuma ja poikkeamat

Päiväkotien vanhentuneen kaluston uusimiseen, ergonomian parantamiseen on varattu 250 000 €, osa määrärahasta on toteutunut ja osa toteutuu syksyn aikana. Von Wrightin koulu, Vehmersalmen ja keskustan päiväkotit valmistuvat vuoden 2020 lopussa ja kalusto- ym. hankinnat toteutuvat syksyn aikana, myös Pirtin koulun lisäosan kalustohankinnat eivät näy vielä toteutum tiedossa. Teknisen työn koneiden hankintaan varattu 100 000 € määräraha jää todennäköisesti käyttämättä, koska ko. toiminta tullaan uudelleen järjestämään loppuvuoden aikana.

Mittaristo 2020

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Vastuualue: Varhaiskasvatuspalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Kunnallinen	Lasten määrä *)	4 144	4 201	4 261	4 261
päiväkotihoido	Päiväkotien täyttöaste				
	- haja-asutusalueen täyttöaste	95	94	95	95
	- taajama-alueen täyttöaste	96	94	95	95
	Bruttokustannus €/lapsi	13 247	14 047	14 306	14 306
	Nettokustannus €/lapsi	12 103	12 870	12 982	13 110
	Päivähoidon tilojen määrä m ²	42 826	48 070	44 192	44 192
	Tilojen määrä m ² /lapsi	10	10	10	10
Yksityinen	Lasten määrä	1 109	1 192	1 198	1 198
päiväkotihoido	Nettokustannus €/lapsi	9 150	9 242	9 473	9 564
Kunnallinen	Lasten määrä *)	460	392	352	352
perhepäivähoito	Bruttokustannus €/lapsi	11 553	12 134	12 286	12 286
	Nettokustannus €/lapsi	10 253	10 666	10 760	10 908
Yksityinen	Lasten määrä	55	49	43	43
perhepäivähoito	Nettokustannus €/lapsi	6 515	7 008	7 226	7 495
Hoidossa olevien lasten määrä yhteensä		5 768	5 834	5 854	5 854
- joista alle 3 vuotiaiden määrä		1 364	1 292		1 232
Varhaiskasvatuksen osallistumis-% (0-6 v)		71,13	73,44	75,92	75,92
Avoimet	Lasten määrä	532	385	500	500
varhaiskasvatuspalvelut	Bruttokustannus €/lapsi	1 551	2 154	1 550	1 456
Kotihoidon ja yks. hoidon tuki Kelalle	Lasten määrä				
		1 654	1 489	1 373	1 412
	Nettokustannus €/lapsi	3 084	3 133	3 159	3 203

*) Lasten määrä on kuukausittain hoidossa olevien lasten keskiarvo.

Kunnallisen ja yksityisen päivähoidon hintoja verrattaessa on otettava huomioon, että kunnallisen hoidon hintaan kuuluu palvelualuekokonaisuuden suunnittelu- ja hallintokustannukset, vuoro- ja iltahoito, loma-aikainen hoito, järjestämisvelvoitteen täyttäminen sekä erityistä tukea tarvitsevien lasten tukipalvelut, joita yksityisellä palveluntuottajalla ei ole.

Vastuualue: Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Perusopetus	Oppilasmäärä 20.9.	10 584	10 618	10 766	10 767
	Erityisen tuen oppilaiden osuus oppilasmäärästä % *	6,0 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %
	Luokkamutoisen erityisopetuksen oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä % *	4,1 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
	Bruttokustannus €/oppilas, kaikki vuosiluokat	9 266	9 713	9 749	9 900
	Nettokustannus €/oppilas, vähennetty hankerahoitus	9 140	9 521	9 640	9 570
	Opetusryhmän keskipitoisuus 1-6 luokilla *	17,3	17,2	17,4	17,4
	Opetusryhmän keskipitoisuus 7-9 luokilla *	19,8	18,3	18,9	18,9
	Yleisopetuksen tuntimäärä/oppilas *	1,65	1,72	1,62	1,62
	Perusopetuksen tilojen määrä m ²	133 420	137 095	137 820	137 820
	Tilojen määrä m ² /oppilas	13	13	13	13

Nuorisopalvelut	Asiakaskäyntien lukumäärä	226 168	200 000	215 000	180 000
	Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä	312	300	300	300
	Bruttokustannus €/asiakaskäynti	15	16	17	20
	Nuorisopalveluiden tilojen määrä m ²	9 042	9 290	9 577	9 577

Perusopetuksen bruttokustannuksissa ei ole huomioitu kotikuntakorvausmenoja eikä aikuisten maahanmuuttajien valmistavan opetuksen kustannuksia, eikä se sisällä keskitetyn hallinnon kustannuksia.

Tuottosuorat on otettu kouluikkunan tiedoista. Kymmenkouluskeleissä on otettu huomioon joissakin aineissa käytettävät jako- ja hanketunnit, jotka pienentävät varsinaisia luokkakokoja. Kuopion kouluverkko on alueellisesti laaja ja oppilasmäärissä on alueittain suuria eroja, minkä vuoksi myös opetusryhmien koko vaihtelee alueellisesti. Kouluikkunan tiedot saadaan takautuvasti mm. 2019 tiedot alkusyksyllä 2020

Vastuualue: Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Lukiokoulutus	Valtionosuuteen oikeuttava painotettu opiskelijamäärä	2 489	2 543	2 594	2 594
	Kahden tutkinnon koulutuksen opisk.määrä	200	200	200	200
	Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen hakevien määrä (%)	61 %	61 %	61 %	61 %
	Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen päässeiden määrä (%)	53 %	52 %	52 %	52 %
	Vieraskuntalaisten osuus lukion aloittaneista (%)	22 %	18 %	20 %	20 %
	Ensisijaisten hakijoiden määrä/lukioiden aloituspaikat	108	111	111	111
	Päivälukion kaikkien kurssien lukumäärä	2 380	2 392	2 330	2 330
	Bruttokustannus €/opiskelija, kaikki vuosikurssit	-7 138	-7 105	-7 102	-7 102
	Lukioiden tilojen määrä m ²	19 346	19 828	19 828	19 828
	Tilojen määrä m ² /opiskelija	8	8	8	8

Vastuualue: Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Koulupsykologipalvelut	Koulupsykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oppilasmäärästä (0-10 luokkalaiset)	10 %	11 %	10 %	10 %
	Oppilaita/koulupsykologi	1 218	1 145	982	982
	Koulupsykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä lukion opiskelijamäärästä	14 %	13 %	12 %	12 %
	Lukion opiskelijoita/psykologi	1 061	1 015	972	972
	Psykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä 2. asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä	11 %	12 %	10 %	10 %
	Ammatillisen koulutuksen opiskelijoita/psykologi	1 235	1 186	1 012	1 012
Koulukuraattoripalvelut	Koulukuraattoripalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oppilasmäärästä (0-10 luokkalaiset)	10 %	12 %	10 %	10 %
	Oppilaita/koulukuraattori	1 204	1 218	1 230	1 230
	Kuraattorin palveluja käyttävien asiakkaiden määrä lukion opiskelijamäärästä	8 %	8 %	7 %	7 %
	Lukion opiskelijoita/kuraattori	1 311	1 168	1 167	1 167
	Kuraattorin palveluja käyttävien asiakkaiden määrä 2. asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä	17 %	16 %	14 %	14 %
	Ammatillisen koulutuksen opiskelijoita/kuraattori	1 134	1 059	1 012	1 012